

Retningslinjer for klagebehandling av karakterer

Utgitt av Akershus fylkeskommune,
avdeling for videregående opplæring.
Gjeldende fra 1. mars 2015

INNHold

INNLEDNING	4
A. KLAGEBEHANDLING AV KARAKTER	5
Informasjon om klagebehandling på skolen.....	5
Klageinstanser	5
Hvem kan klage?.....	5
Hva kan det klages på?.....	5
Begrunnelse for karakteren.....	5
Krav til en klage	5
Hvor sendes klagen	5
Klagefrist.....	5
Klageskjema.....	5
Når klagen leveres for sent.....	6
B. FASTSETTING AV STANDPUNKTKARAKTER.....	6
Rett til vurdering, § 3-1	6
Grunnlaget for vurdering i fag, § 3-3	6
Underveisvurdering i fag, §§ 3-11 og 3-16	6
Sluttvurdering i fag, § 3-17	6
Standpunktkarakterer i fag, § 3-18.....	6
Skriftlig varsel ved fare for ikke vurdert (IV) i fag.....	7
C. KLAGE PÅ STANDPUNKTKARAKTER I FAG.....	7
1. Prosedyre ved klage på standpunktkarakter i fag.....	7
2. Skolens saksbehandling ved klage på standpunktkarakter.....	8
3. Faglærers begrunnelse for fagkarakteren i klagesak.....	8
D. KLAGE PÅ STANDPUNKTKARAKTER I ORDEN OG I ATFERD	9
1. Fastsetting av standpunktkarakter i orden og i atferd.....	9
2. Varsel om nedsatt standpunktkarakter	9
3. Skolens saksbehandling.....	9
E. KLAGEBEHANDLING I KLAGENEMNDA FOR KARAKTERER	10
1. Klagenemndas mandat	10
2. Årsaker til at klager tas til følge:	10
3. Sluttbehandling av klage på standpunktkarakter i fag	10

4. Endelig klageinstans ved klage på standpunktkarakter i orden eller atferd	10
5. «Hurtigbehandling» av klager på standpunktkarakter.....	10
F. KLAGE PÅ MUNTЛИG-, MUNTЛИG-PRAKTISK OG PRAKTISK EKSAMEN.....	11
1. Skolens ansvar	11
2. Eksaminators og sensors uttalelse	11
G. EKSAMEN MED LOKAL SENSUR	11
1. Skolens ansvar:	11
2. Klagenemndas ansvar:	12
H. TIDSRISTER FOR BEHANDLING AV KARAKTER 2015	13
1. «Hurtigbehandling» av klager på standpunktkarakter.....	13
2. Registrering endret vitnemål i SATS.....	13
3. Overføring til nasjonal vitnemålsdatabase (NVB)	13
4. Klager på skriftlig eksamen med lokal sensur - innlevering	13
5. Standpunktklager og klager på muntlig-, muntlig-praktisk og praktisk eksamen.....	13
6. Resultat av klagebehandling for skriftlig eksamen med lokal sensur	13
7. Endelig resultat av ny vurdering av rektor og faglærer.....	13

INNLEDNING

Dette skrivet gir retningslinjer for klagebehandling av karakter i Akershus fylkeskommune.

Skrivet gjelder fra og med våren 2015.

Der det i skrivet henvises til paragrafer, er disse hentet fra forskrift til opplæringsloven dersom ikke annet er nevnt eksplisitt. Forskrift til opplæringsloven finnes på [Lovdata](#).

Forskrift til opplæringsloven kapittel 5 omhandler klage på karakter og gir bestemmelser for hvordan klage på karakter skal behandles.

Forskrift til opplæringsloven kapittel 3 omhandler vurdering. Der finner vi bestemmelsene som er gitt for fastsetting av karakterer. Ved en eventuell klage på karakter skal klageinstansen ta stilling til om disse reglene er overholdt.

Akershus fylkeskommune

Avdeling for videregående opplæring

A. KLAGEBEHANDLING AV KARAKTER

Forskrift til opplæringsloven kapittel 5 omhandler klage på karakter og gir bestemmelser for hvordan klage på karakter skal behandles.

Informasjon om klagebehandling på skolen

Skolen har plikt til å informere elevene om muligheten for å klage på vurdering og må ha et system som ivaretar dette. Det skal opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans og klagerutine (§§ 5-1 og 5-2).

Klageinstanser

Klage på karakter behandles av tre ulike instanser. Hvilken instans som behandler klagen, er avhengig av hva klagen gjelder.

1. Klage på sentralt gitt eksamen med sentral sensur behandles av klagenemnder oppnevnt av fylkesmannsembdene (§ 5-9).
2. Klage på standpunktkarakter, muntlig - og muntlig-praktisk og praktisk eksamen behandles av egen klagenemnd oppnevnt av fylkestinget i Akershus (Klagenemnda for karakterer), (§§ 5-10, 5-11, 5-12, § 5-13).
3. Klage på skriftlig eksamen med lokal sensur behandles av egen klagenemnd (to faglærere) i de ulike fag oppnevnt av fylkeskommunen.

Hvem kan klage?

Elever, lærlinger, privatister og praksiskandidater eller de som disse gir skriftlig fullmakt, har rett til å klage på karakter. Foresatte til umyndige elever har selvstendig klagerett (§ 5-2).

Hva kan det klages på?

Det kan klages på standpunktkarakter (fag, orden og atferd), eksamenskarakter, karakter på fag-/svenneprøver, kompetanseprøve og realkompetansevurdering. Det kan også klages på vedtak om ikke å sette standpunktkarakter (§ 5-1).

Begrunnelse for karakteren

Den som har klagerett, kan kreve begrunnelse for standpunktkarakteren (inkludert orden og atferd og vedtak om ikke vurdert) og for muntlig, muntlig-praktisk og praktisk eksamen. Det kan ikke kreves begrunnelse for karakter ved klage på skriftlig eksamen. Klageren har rett til å få en kopi av svaret sitt og få fremlagt retningslinjer for sensuren. Krav om begrunnelse må være framsatt innenfor klagefristen (§ 5-7).

Krav til en klage

Klagen skal være skriftlig, undertegnet, og dattert. Klager på standpunktkarakter, muntlig- eller muntlig-praktisk og praktisk-, eksamen, bør begrunnes. Ved klage på karakter til skriftlig eksamen, er det ikke nødvendig å begrunne klagen (§ 5-6).

Hvor sendes klagen

Elever sender klagen til den skolen de er elev på. Privatister og praksiskandidater sender klagen til den skolen der eksamen ble avholdt. Klage på fag- og svenneprøve og kompetanseprøve skal sendes til Akershus fylkeskommune ved fagopplæringen. Klage på realkompetansevurdering sendes til Veiledningssenteret i regionen (Asker/Bærum, Follo eller Romerike).

Klagefrist

Klagefristen er 10 dager og løper fra det tidspunkt eleven, eventuelt foresatte (hvis under 18 år) er gjort kjent med karakteren eller burde ha gjort seg kjent med den. Klagefristen avbrytes når klageren ber om begrunnelse for karakteren. Ny klagefrist på 10 dager begynner å løpe igjen når klager har mottatt begrunnelsen (§ 5-5).

Klageskjema

Ved klage på karakterer skal egne standard klageskjema benyttes. Dette gjelder for elever/privatister/praksiskandidater, faglærere, sensor/eksaminator og skolen (se eget kapittel om klageskjemaer). Alt skal skrives på PC. Klageskjema finner du på: www.akershus.no/karakterklage.

Når klagen leveres for sent

Dersom en klage leveres for sent, skal skolen ved rektor først ta stilling til om klagen likevel skal godtas eller ikke. Skolene bør kun godta klager der det ligger tungtveiende årsaker bak oversiting av fristen. Når skolen ikke godtar den for sent innkomne klagen, skal skolen fatte et avvisningsvedtak. Avvisningsvedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages, jfr. forvaltningsloven § 29. Dette må skolen opplyse eleven og privatisten/praksiskandidaten om.

Dersom det klages på skolens avgjørelse om å ikke behandle karakterklagen, sender skolen selve klagen på avvisningen og skolens begrunnelse for avvisningen til klageinstansen. Klagenemnda for karakterer vil deretter vurdere klage på avvisningen. Faglærer/eksaminator/sensor vil være pålagt å gi en uttalelse dersom klagenemnda gir klager medhold.

B. FASTSETTING AV STANDPUNKTKARAKTER

Kapittel 3 i forskrift til opplæringsloven omhandler vurdering. Her finner vi blant annet de bestemmelsene som er gitt for fastsetting av karakterer. Ved en eventuell klage på karakter skal klageinstansen ta stilling til om disse reglene er overholdt.

Det vises til de bestemmelsene som er mest sentrale når det gjelder krav til begrunnelsen for standpunktkarakter. Oversikten er ikke utømmende.

Rett til vurdering, § 3-1

Elever har rett til vurdering. Retten innebærer rett til underveisvurdering og sluttvurdering. Elevene skal være kjent med hva som blir vektlagt i vurderingen og hva som er grunnlaget for vurderingen.

Grunnlaget for vurdering i fag, § 3-3

Grunnlaget for vurdering i fag er de samlede kompetansemålene i læreplanen for det enkelte faget. I faget kroppsøving skal også innsatsen være en del av grunnlaget for vurdering.

I vurderingen skal det ikke tas hensyn til:

- forutsetningene til den enkelte
- fravær
- forhold knyttet til orden eller atferd

Underveisvurdering i fag, §§ 3-11 og 3-16

Underveisvurdering skal gis løpende og systematisk med sikte på faglig utvikling. Den kan være skriftlig og/eller muntlig. Eleven har minst en gang hvert halvår rett til en samtale med kontaktlærer om sin utvikling målt opp mot kompetansemålene i faget. Det skal kunne dokumenteres at underveisvurdering er gitt.

Sluttvurdering i fag, § 3-17

Sluttvurderinger skal gi informasjon om kompetansen til eleven ved avslutningen av opplæringen i fag.

Standpunktkarakterer i fag, § 3-18

- Standpunktkarakteren må baseres på et bredt vurderingsgrunnlag som samlet viser kompetansen eleven har i faget.
- Eleven skal ha mulighet til å forbedre kompetansen sin i faget inntil standpunktkarakteren er fastsatt (det er læreren som bestemmer hvordan denne vurderingen skal skje).
- Eleven skal gjøres kjent med hva det er lagt vekt på i fastsetting av hennes/hans standpunktkarakter.
- Eleven og foresatte skal få skriftlig varsel dersom det er fare for ikke grunnlag for standpunktkarakteren i fag.

Skriftlig varsel ved fare for ikke vurdert (IV) i fag

Det skal gis skriftlig varsel ved fare for *ikke vurdert* i faget (§ 3-7). Siden vedtak om *ikke vurdert* er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens regler, må varselet oppfylle visse formelle krav:

- Det skal gis uten ugrunna opphold.
- Årsak til varselet må oppgis konkret for det enkelte fag.
- Det må opplyses om mulige konsekvenser av ikke vurdert.
- Varselet gis til eleven og også til foresatte dersom eleven er umyndig.
- Varselet skal om mulig gis så tidlig at eleven ved bedre innsats har en reell mulighet til å rette på forholdet.
- Varselet må gis i eget skriv, og skolen må kunne dokumentere at varsel er gitt.
- Det skal varsles i hvert halvår. En elev som får et varsel om høsten, må varsles igjen om våren om det på nytt er fare for manglende vurderingsgrunnlag.

C. KLAGE PÅ STANDPUNKTKARAKTER I FAG

1. Prosedyre ved klage på standpunkt-karakter i fag

Regler om saksbehandling ved klage på standpunkt-karakter er gitt i forskrift til opplæringsloven § 5-12.

Denne bestemmelsen fastsetter at fylkestinget, eller den fylkestinget bemyndiger, er klageinstans ved klage på standpunkt-karakter i videregående opplæring. I Akershus fylke er dette klagenemnda for karakterer.

Fastsetting av standpunkt-karakter er et enkeltvedtak som er fattet av skoleeier, jf. forvaltningsloven § 2 b. Klager på standpunkt-karakterer og karakterer i orden og atferd, skal behandles på fylkesnivå. Skolen kan ikke endre på eget enkeltvedtak. Rektor kan kun rette på føringsfeil uten å sende klagen til klagenemnda (§ 3-39).

- En elev som vurderer å klage på karakter/manglende karakter, bør kontakte faglærer for å få en begrunnelse for vurderingen (§ 5-7).
- Hvis eleven etter å ha mottatt faglærers begrunnelse, fremdeles ønsker å gå videre med klagen, fyller eleven ut eget standardklageskjema. Ved behov skal skolen veilede eleven i hvordan klagen skal utformes (§§ 5-12 og 5-13, og forvaltningsloven § 11)
- Klage på karakterer skal sendes til skolen snarest og senest innen 10 dager. Rektor innhenter faglærers begrunnelse og oversender dokumentene sammen med rektors uttalelse til klagenemnda for karakterer i fylkesadministrasjonen (§§ 5-5 og 5-12). Klager skal ha kopi av dokumentene som sendes til klagenemnda.
- Eleven har rett til å kommentere faglærers redegjørelse, og eventuelle kommentarer må sendes skolens postmottak innen tre dager etter mottatt kopi, jfr. forvaltningsloven § 17.
- Klagen behandles i klagenemnda for karakterer. Klageinstansen kan bare vurdere om karakteren eller den manglende karakteren er gitt i samsvar med reglene for karaktersetting. Hvis det reises tvil om at retningslinjer for karakterfastsetting er fulgt, opphever klagenemnda karakteren og sender saken tilbake til skolen for ny vurdering.
- Rektor og faglærer gjennomfører ny vurdering. Karakteren kan bli endret, bli stående eller bli satt ned (§ 5-3). Den nye karakteren skal rektor begrunne i et brev til klageren. Rektor fastsetter endelig karakter som det ikke kan klages på (§§ 5-3 og 5-12).

2. Skolens saksbehandling ved klage på standpunktkarakter

Før skolen sender klagen til fylkeskommunens klagenemnd for karakterer, skal det legges ved en uttalelse fra faglærer om hvordan karakteren er satt. Det skal også legges ved en uttalelse fra rektor om hvordan skolen har behandlet saken.

- Rektor foretar en selvstendig vurdering av skolens saksbehandling (jfr. eget standard-skjema) Rektor skal ikke uttale seg om klagenemnda bør ta klagen til følge eller ikke.
- Ut fra innholdet i elevens klage kan det noen ganger være påkrevd å gi kommentarer om påstander i elevens klage. Skolens redegjørelse skal ikke gis på et samleark for flere elever.
- Rektor må kontrollere at faglærers begrunnelse for fastsetting av karakter tilfredsstiller de krav som er satt i forskrift til opplæringsloven kapittel 3. Dersom rektor mener det er mangler ved redegjørelsen, skal rektor be faglærer om tilleggsopplysninger før saken oversendes til klagenemnda.
- Elevene skal underrettes med kopi av faglærers og skolens uttalelse samtidig med at klagen oversendes klagenemnda (§ 5-12).
- Eleven har rett til å kommentere faglærers redegjørelse, og eventuelle kommentarer må sendes skolens postmottak innen tre dager etter mottatt kopi, jfr. forvaltningsloven § 17.
- Dokumentasjon på sendt skriftlig varsel om fare for manglende vurderingsgrunnlag må vedlegges klagen, dersom eleven ikke har fått standpunktkarakter eller nedsatt karakter i orden eller atferd.

3. Faglærers begrunnelse for fagkarakteren i klagesak

For at klageinstansen skal kunne ta stilling til om reglene for fastsetting av karakter faktisk er fulgt, må begrunnelsen gi tilstrekkelig informasjon om hvordan vurderingen av elevens kompetanse er gjort.

- Faglærers redegjørelse skal gi en konkret beskrivelse og helhetsvurdering av elevens samlede kompetanse opp mot målene for faget i læreplanen, (§ 5-12). Det er nyttig at begrunnelsen sier noe om delkarakterer oppnådd gjennom året, men en liste med karakterer på prøver og innleveringer er ikke tilstrekkelig som begrunnelse alene. Standpunkt skal ikke være et gjennomsnitt av delkarakterer oppnådd gjennom året. Det er viktig å forklare hva eleven mestrer/ikke mestrer ut fra læreplanmålene.
- Begrunnelsen må vise at vurderingsgrunnlaget har tilstrekkelig bredde ut fra kompetansemålene for faget. Faglærer skal så langt råd er skaffe tilstrekkelig grunnlag for å vurdere kompetansen til eleven selv om høyt fravær eller andre særlige grunner kan gjøre vurdering vanskelig. Klagenemnda anser det som et minimumskrav at vurdering av elevens kompetanse i alle hovedområder i læreplanen beskrives.
- Det må kun tas utgangspunkt i læreplanens kompetansemål, og ikke utenforliggende forhold. Utenforliggende forhold kan være elevens forutsetninger, fravær eller forhold knyttet til orden og atferd. I faget kroppsøving skal i tillegg innsatsen til eleven være en del av grunnlaget for vurdering.
- Eleven har krav på systematisk og løpende underveisvurdering. Faglærer skal kunne dokumentere at underveisvurdering er gitt, (§ 3-16).
- Faglærers redegjørelse skal ikke erstattes av diverse vedlegg som e-postkorrespondanse, its'learning-utskrifter, karakterutskrifter, utskrift av læreplanen i faget o.l. All relevant informasjon knyttet til faglærers vurdering av elevens måloppnåelse i faget og eventuelt andre forhold av betydning for fastsettelsen av standpunktkarakteren skal klagenemnda for karakterer i utgangspunktet kunne lese ut av faglærers redegjørelse (klagenemnda skal ikke måtte «lete» seg frem til relevant informasjon). I unntakstilfeller kan det være påkrevd å legge ved ytterligere dokumentasjon.

- Eventuelle anførsler fra klager bør også kommenteres. Begrunnelsen må utformes slik at den gir nødvendig informasjon både til klager og klageinstans.
- Når faglærer ikke har gitt eleven standpunkt-karakter på bakgrunn av fravær og manglende innleveringer skal faglærer gjøre rede for hva som ble gjort for å skaffe grunnlag for vurderingen.
- Dersom faglærer angrer på karakterfastsettelsen må faglærer begrunne den nye karakteren.
- Lengden på faglærers redegjørelse bør ikke overskride 3 sider.

D. KLAGE PÅ STANDPUNKTKARAKTER I ORDEN OG I ATFERD

1. Fastsetting av standpunktkarakter i orden og i atferd

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-5, 3-6 og 3-19 gir regler for fastsetting av standpunktkarakterer i orden og atferd.

Eleven skal ha standpunktkarakter i orden og i atferd ved skolegangens avslutning.

Grunnlaget for vurdering i orden og i atferd er knyttet til i hvilken grad eleven opptre i tråd med ordensreglement (felles ordensreglement for alle videregående skoler i fylket) og eventuelt skolespesifikke presiseringer og tilleggsregler (§ 3-5).

I forskriften er det presisert at skolen skal ta hensyn til elevens forutsetninger når karakter i orden og i atferd fastsettes. Det skal til vanlig ikke legges avgjørende vekt på enkelthendelser. Unntaket er hvis enkelthendelsen er meget klanderverdig eller grov (§ 3-5).

2. Varsel om nedsatt standpunktkarakter

Dersom en elev står i fare for å få nedsatt karakter i orden eller i atferd, må skolen (vanligvis kontaktlærer) uten ugrunnet opphold sende et skriftlig varsel. For umyndige elever skal slikt varsel også sendes de foresatte, (§ 3-7). Det er viktig at skolen på et tidlig tidspunkt tar tak i forhold og atferd som ikke er i samsvar med regler og prinsipper i ordensreglementet. Det må da gjennomføres samtaler med eleven og settes opp forbedringspunkter som senere evalueres i en oppfølgingssamtale. Dette er særlig viktig

ved forhold eller atferd som er egnet til å svekke eller skade læringsmiljøet eller forhold som angår trygghet og trivsel for medelever og tilsatte. En elev som får et varsel til første halvårsvurdering, må varsles igjen om våren om det på nytt er fare for nedsatt karakter.

3. Skolens saksbehandling

I klagesaker som gjelder orden og atferd er det viktig at skolen kan dokumentere at saksgang for fastsetting av karakter er fulgt.

Skolen skal legge ved følgende dokumenter til klagesaken:

- Uttalelse fra rektor
- Uttalelse fra kontaktlærer
- Kopi av skolens ordensreglement
- Kopi av varsel om nedsatt karakter
- Utskrift av møtebok/protokoll med kort grunngiving
- Annen relevant korrespondanse

Ved innsending av klage på nedsatt karakter i orden eller i atferd må skolen beskrive konkret hva som har vært problemet, når og på hvilken måte dette har vært tatt opp med eleven og eventuelt foresatte, om og når skriftlig varsel er sendt, hvilken veiledning som er gitt og eventuelle refsingstiltak som har vært iverksatt, og i hvilken grad disse tiltakene har ført til forbedring. Det må gå fram at saken har vært formelt behandlet i et møte hvor alle faglærerne tilhørende klassen er tilstede.

E. KLAGEBEHANDLING I KLAGENEMNDA FOR KARAKTERER

1. Klagenemndas mandat

Av forskrift til opplæringsloven kapittel 5 følger at klageinstansen skal vurdere kun de formelle sidene ved karakterfastsettingen (§ 5-12). Klageinstansen skal derfor ikke ta stilling til elevens faglige nivå eller til det konkrete faglige skjønn som er utøvd.

Dersom det er spørsmål om hvorvidt gjeldende regler er fulgt, kan klageinstansen ta stilling til alle sider ved dette spørsmålet, også forhold som ikke er tatt opp av klager.

2. Årsaker til at klager tas til følge:

Dersom klageinstansen er i tvil om reglene er fulgt, tas klagen til følge og standpunkt karakteren oppheves.

- Karakteren er ikke begrunnet opp mot kompetansemålene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.
- Faglærer har beskrevet kompetansemålene for faget/kjennetegn for måloppnåelse, men det mangler en konkret beskrivelse av elevens kompetanse. Faglærer har derfor ikke vist at eleven faktisk er vurdert opp mot disse målene.
- Karakteren er begrunnet ut fra elevens manglende innsats, liten interesse, mye fravær fra timer og prøver eller lignende. Interesse og innsats er bare relevant for klageinstansen dersom det kan relateres til målene for faget. Fravær skal vurderes under fastsetting av karakter i orden eller atferd. Manglende innleveringer inngår i ordens karakteren.
- Begrunnelsen er ikke individuell (flere elever som klager, får samme grunngiving).
- Karakter er satt som et gjennomsnitt av delkarakterer gjennom året der det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til elevens faglige utvikling fram mot opplærings avslutning.
- Manglende varsel i tilfelle standpunkt karakter

i fag er *ikke vurdert* eller at karakter i orden eller atferd ble nedsatt.

3. Sluttbehandling av klage på standpunkt karakter i fag

Dersom klagenemnda gir medhold i en klage på standpunkt karakter i fag sendes svarbrevet til skolen. Rektor i samarbeid med faglærer foretar en ny vurdering. Klagebehandlingen kan føre til: "at karakteren blir ståande eller til at denne blir endra til gunst eller ugunst for klagaren" (§ 5-3).

Dersom rektor har opprettholdt eller satt ned tidligere karakter, må skolen gi en skriftlig begrunnelse til eleven/foresatte om hvorfor karakteren ikke er endret eller har blitt satt ned. Karakteren er endelig, og klager kan ikke klage på den (§ 5-3).

Hvis klageinstansen mener at reglene ikke er brutt, er klageinstansens vedtak endelig, dvs. at vedtaket ikke kan påklages (§ 5-12).

4. Endelig klageinstans ved klage på standpunkt karakter i orden eller atferd

Ved medhold i klage på orden eller atferd er det klagenemnda for karakterer som setter ny karakter. Karakteren er endelig (§ 5-13).

5. «Hurtigbehandling» av klager på standpunkt karakter

Av hensyn til elever som har søkt universitet/høgskole tilbyr Akershus fylkeskommune en ordning med klagebehandling av standpunkt karakter før innsendingsfrist av eventuell endret vitnemål til Samordna opptak. Dette gjelder kun for klager fra Vg3-elever i studieforbereende utdanningsprogram og elever fra påbygging til generell studiekompetanse.

Enkelte elever må påregne kortere klagefrist dersom de ønsker at klagen behandles i «hurtigklagebehandlingen». Klagenemnda behandler slike klager i slutten av juni. Alle skolene har plikt til å legge til rette for at denne ordningen kan gjennomføres.

F. KLAGE PÅ MUNTLLIG-, MUNTLLIG-PRAKTISK OG PRAKTISK EKSAMEN

Forskrift til opplæringsloven §§ 5-10 og 5-11 omtaler behandlingen av slike klager. Klageinstans er klagenemnda for karakterer i Akershus fylkeskommune.

I vurderingen av klager på muntlig-, muntlig-praktisk og praktisk eksamen er det bare de formelle sidene ved forberedelsene og gjennomføringen av eksamen som kan vurderes av klageinstansen (§ 5-10).

I klagebehandlingen skal eleven/privatisten/praksiskandidaten, eksaminator, sensor og skolen bruke egne standard klageskjemaer. Alt skal skrives på PC.

1. Skolens ansvar

- Det forutsettes at eleven/privatisten er gjort kjent med klageretten og klagefrister, (§ 5-5).
- Rektors ansvar etter mottak av klagen er å innhente uttalelse fra eksaminator og sensor om gjennomføringen av eksamen.
- Rektor skal kontrollere at både eksaminators og sensors uttalelse er i tråd med forskrift og

retningslinjer. Dersom rektor mener at det er mangler ved uttalelse, skal rektor be eksaminator/sensor utdype uttalelsen før saken oversendes klageinstansen.

- Ved klage på muntlig - og muntlig-praktisk eksamen må skolen også legge ved eksamensoppgaven med vurderingskriterier.
- Eleven/privatisten skal underrettes med kopi av skolens, eksaminators og sensors uttalelser samtidig med at klagen oversendes klageinstansen, (§ 5-12).

2. Eksaminators og sensors uttalelse

- Eksaminator og sensor skal skrive separate uttalelser.
- Eksaminator og sensor skal (i hver sin uttalelse) gjøre rede for selve organiseringen av eksamen og beskrive gjennomføringen. I tillegg skal det gis tilsvar til elevens klage dersom det er nødvendig ut i fra innholdet i klagen.

G. EKSAMEN MED LOKAL SENSUR

Klage på skriftlig eksamen med lokal sensur behandles av egen klagenemnd i de ulike fag oppnevnt av fylkeskommunen i Akershus.

Skolene skal sende slike klager til eksamenskontoret i Akershus fylke som oppretter egne klagenemnder bestående av to faglærere i de aktuelle fagene. Disse skal vurdere om karakteren er urimelig i forhold til eksamensprestasjonen. Finner klagenemnda at karakteren er urimelig, setter klagenemnda ny karakter (§ 5-9). Karakteren kan bli opprettholdt, hevet eller satt ned.

1. Skolens ansvar:

- Skolene skal benytte seg av det gule klageskjemaet. Skjemaet (A91B/N) bestilles hos Epicom AS i Sarpsborg (www.trykkbutikken.no)
- Det må fylles ut på skjemaet hvilke skoler som har vært involvert i sensuren av denne oppgaven. Dette vil gjøre det enklere for klageinstansen å nedsette en klagenemnd som skal behandle klagen. Medlemmene av klagenemnda skal ikke ha sensurert eksamensbesvarelsen tidligere.

- NB! Skolene må ta kopi av alle eksamensbesvarelser før klagenes ekspedering til klageinstansen. Dette gjelder for alle klager fra elever, privatister og praksiskandidater.
 - NB! Oppgavesettet med vurderingskriterier/sensorveiledninger må være vedlagt eksamensbesvarelsen.
 - Selve klagen skal ikke legges ved eksamensbesvarelsen.
 - Eksamensbesvarelser som inneholder fysiske objekter må pakkes forsvarlig slik at de ikke skades under transport.
- 2. Klagenemndas ansvar:**
- Klagenemnda må gi en kort forklarende begrunnelse for hvorfor klagenemnda opprettholder, hever eller setter karakteren ned.
 - Klagenemndas vedtak skrives tydelig på forsiden av det gule arket.
 - NB! Sensorene skal kun undertegne på side 2 på det gule klageskjemaet.
 - Klagenemndene sender en e-post med utfall av klagebehandlingen til eksamenskontoret umiddelbart etter sensureringen (jfr. tidsfrister). Dette kan gjøres ved at klagenemnda skanner inn utfylt forside (utfall av klagebehandlingen med begrunnelse) på det gule skjemaet og legger den ved en e-post til eksamenskontoret@afk.no. Med dette vil eksamenskontoret kunne formidle raskt til skolen utfall av klagebehandlingen før en ny oppmeldingsfrist til privatisteksamen.
 - Hvert medlem i klagenemnda skal fylle ut eget honorarskjema for hvert fag som sensureres.
 - NB! Eksamensoppgaven(e) med klagenemndas uttalelse og utfylte honorarskjemaene sender klagenemnda tilbake til eksamenskontoret og ikke til den skolen som klagen kommer fra.
 - Eksamenskontoret sender de ferdigbehandlede klagenes tilbake til skolene.
 - Fylkesdirektøren utbetaler sensorhonorar.

H. TIDSFRISTER FOR BEHANDLING AV KARAKTER 2015

For å sikre en forsvarlig behandling av klagen, er det svært viktig at skolene overholder fristene som er angitt nedenfor. Dette er spesielt nødvendig ved hurtigbehandling av klager på standpunktkarakter juni 2015.

Fylkesdirektøren presiserer at det er rektors ansvar å sørge for at informasjonen om klagebehandling, gjøres kjent for hele administrasjonen, faglærere, elever og privatister/praksiskandidater.

Frister

- 1. 15. juni 2015** – klager på standpunktkarakter i forbindelse med hurtigklagebehandling må være klageinstansen i hende. Klagenes kan leveres i resepsjonen i Akershus fylkeskommune.
- 2. 8. juli 2015** – skolene må ha registrert endret vitnemål i SATS.
- 3. 9. juli 2015** – nye vitnemål i hele fylket vil bli overført elektronisk til den nasjonale vitnemålsdatabasen (NVB) av fylkeskommunen.
 - Vi anbefaler elever/privatister som har søkt opptak til universitet/høgskole for sikkerhets skyld å levere papirkopi av det nye vitnemålet til søkt lærested senest innen 11. juli 2015.
- 4. 11. august 2015** – klager på skriftlig eksamen med lokal sensur må være klageinstansen i hende.
 - Dette gjelder alle klager fra elever, privatister og praksiskandidater. NB! Skolene må ta kopi av eksamensbesvarelsen før klagenes ekspederes til klageinstansen.
- 5. 27. august 2015** – øvrige klager på standpunktkarakter og klager på muntlig-, muntlig-praktisk og praktisk eksamen må være klageinstansen i hende.
- 6. 9. september 2015** – klagenemndene (2 faglærere) på skriftlig eksamen med lokal sensur sender resultatet av klagebehandling per e-post til eksamenskontoret. Deretter sendes eksamensbesvarelsen med klagenemndas uttalelse og honorarskjema til eksamenskontoret: eksamenskontoret@afk.no.
- 7. 1. november 2015** – utfylt skjema om endelig resultat av rektor og faglærers ny vurdering av standpunktkarakter. I tillegg sendes kopi av vedtaksbrevet til klager med begrunnelse for endelig fastsettelse av standpunktkarakter (kun i tilfeller der rektor opprettholder opprinnelig karakter (sendes per epost eller ephorte til Ulrike Sandø: ulrike.sando@afk.no).

Retningslinjer for klager på karakterer finnes på våre websider:

www.akershus.no/karakterklage/

Retningslinjer for eksamensgjennomføring i Akershus fylkeskommune finnes på:

www.akershus.no/eksamen/

Akershus fylkeskommune
Postboks 1200 Sentrum, 0107 Oslo
Schweigaards gate 4, 0185 Oslo
Sentralbord: 22 05 50 00
postmottak@akershus-fk.no
www.akershus.no

ledende og *levende*